

Η μουσικοχορευτική παράδοση της Αλμωπίας. Από το Χθες στο Σήμερα (Ιωάννης Μάρκου, Διδάσκαλος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Η λήξη του δεύτερου Παγκοσμίου πολέμου το 1945 σηματοδοτεί την αρχή μιας νέας εποχής στην πολιτιστική και πολιτισμική κληρονομιά των εθνών. Η τεχνολογική ανάπτυξη που προέκυψε ως αποτέλεσμα των στρατιωτικών αναγκών του μεγάλου πολέμου, μεταπηδάει στην καθημερινότητα των ανθρώπων.

Τα μέσα μαζικής μεταφοράς και επικοινωνίας εκσυγχρονίζονται με αλματώδεις ρυθμούς. Με τον τρόπο αυτό η επικοινωνία ανάμεσα σε ανθρώπους και λαούς γίνεται ολοένα και πιο στενή. Οι κουλτούρες και τα πολιτισμικά περιβάλλοντα αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Νέα ήθη και συνήθειες εισάγονται στην καθημερινότητα των ανθρώπων.

Στον δυτικό κόσμο ο αμερικανικός τρόπος ζωής εισβάλλει προκλητικά σε κάθε

τομέα της καθημερινότητας. Η απόκτηση υλικών αγαθών και η υιοθέτηση του καταναλωτισμού, παραγκωνίζουν τις προηγούμενες παραδόσεις.

Στο ανατολικό μπλοκ υιοθετείται ο σοβιετικός τρόπος ζωής, επηρεασμένος από την πραγμάτωση του πανσλαβικού ονείρου.

Μέσα στη ρευστότητα της νέας τεχνολογικής επανάστασης, όσοι ασχολούνται με το ιστορικό παρελθόν των τόπων τους αποδέχονται, άτυπα στην αρχή, έναν βασικό κανόνα. Ιστορικό, λαογραφικό, πολιτιστικό στοιχείο ενός τόπου θεωρείται οτιδήποτε προϋπήρχε εκεί πριν από το 1950.

Στη ρημαγμένη από τους πολέμους Ελλάδα, η επιστήμη της λαογραφίας ξεκινάει δειλά τα πρώτα βήματά της μέσα από τα παραρτήματα των Λυκείων Ελληνίδων. Αυτά είναι που πρώτα θα προσπαθήσουν να περισώσουν τα πολύτιμα κειμήλια του ελληνικού πολιτισμού.

Η Δώρα Στράτου και η Αγγελική Χατζημιχάλη αφοσιώνονται στη διάσωση των τοπικών ενδυμασιών. Μαζεύουν από κάθε γωνιά ενδυμασίες τις οποίες οι νέες κοπέλες θεωρούν ξεπερασμένες, αφού πλέον υιοθετείται ο ευρωπαϊκός τρόπος ντυσίματος.

Στον τομέα του χορού τα πράγματα είναι ακόμη πιο δύσκολα. Η ελλιπής τεχνολογία και η πενιχρή οικονομική κατάσταση της χώρας, δυσκολεύουν την

προσπάθεια των ερευνητών να αποτυπώσουν τους ήχους και τις κινήσεις των χορών, όπως αυτοί εκτελούνται από τους κατοίκους της υπαίθρου.

Στη Μακεδονία η έρευνα έχει να αντιμετωπίσει ένα ακόμα σοβαρό πρόβλημα. Το εγωκεντρικό αθηναϊκό κράτος, χωρίς να λαμβάνει υπόψη του τις ιστορικές συνθήκες των προηγούμενων δεκαετιών, θεωρεί ξένο σώμα τους χορούς της βόρειας Ελλάδας. Για αρκετά χρόνια οι κάτοικοι πολλών περιοχών εμποδίζονται να γλεντήσουν όπως παλαιότερα οι πρόγονοί τους.

Από αυτή την κατάσταση δε γλίτωσε ούτε η επαρχία μας. Οι μεγαλύτεροι σίγουρα θα θυμόμαστε τους γεροντότερους να διηγούνται τις απαγορεύσεις αυτές.

Το χωριό μας, οι Πρόμαχοι, κουβαλώντας στην πλάτη του ένα πολύ βαρύ ιστορικό φορτίο, και έχοντας δώσει άφθονο αίμα στους εθνικούς αγώνες, θα πρωταγωνιστήσει σε έναν καινούριο αγώνα, που αφορά στο δικαίωμα των Ελλήνων της βόρειας Ελλάδας, να κρατήσουν την πολιτισμική παράδοση των πατέρων τους και να την μεταλαμπαδεύσουν στις νεότερες γενιές.

Γύρω στα 1955 μια ομάδα νέων του χωριού, στενών φίλων μεταξύ τους, θα ιδρύσουν τον πρώτο χορευτικό όμιλο της περιοχής με την επωνυμία «Παύλος Μελάς». Το μεράκι τους για χορό δε θα εμποδιστεί από τον κοντόφθαλμο κρατικό μηχανισμό της εποχής. Μας διηγούνταν χαρακτηριστικά οι υπέροχοι εκείνοι άνθρωποι – πού αρκετοί από αυτούς δεν βρίσκονται πια κοντά μας- ότι σε τοπικά

πανηγύρια, σε γάμους και γιορτές, δέχονταν υποδείξεις από τους κρατικούς υπαλλήλους να μην χορεύουν τους χορούς του χωριού. Απαγορευόταν ακόμη και η μουσική τους εκτέλεση. Όταν όμως άκουγαν πως αυτοί που έχουν απέναντί τους είναι από τους Προμάχους, δεν τολμούσαν πλέον να τους ξαναενοχλήσουν. Η προσφορά τους στον ελληνισμό ήταν αδιαμφισβήτητη. Οι αγώνες τους μέσα από τις φλόγες των πολέμων που προηγήθηκαν, αλλά και το αίμα που χύθηκε δεν επέτρεπε σε κανένα κρατικό λειτουργό να μην παραδεχτεί την ελληνικότητα της συνείδησής τους.

Ο όμιλος αυτός όμως δεν περιόρισε τη δραστηριότητά του σε τοπικό επίπεδο. Έδωσε παραστάσεις ανά την Ελλάδα: στο βασιλικό θέατρο Αθηνών, στα Χανιά, στα Ανθεστήρια της Έδεσσας και σε άλλες πόλεις. Περιέσωσε και διέδωσε την τοπική μουσικοχορευτική κουλτούρα. Σε όσους ανήκουν στο λαογραφικό κύκλο είναι ευρύτατα γνωστή η σημασία και η βαρύτητα των χορών της Αλμωπίας και δη των Προμάχων.

Εάν σήμερα όλοι χορεύουν Παϊντούσκα, Τικφέσκο, Τρίτε Πάτα, Στάγκαινα, Γκάιντα και Πουσιντιτίσα, αυτό το χρωστάμε στους παππούδες μας. Στάθηκαν μπροστάρηδες για μια ακόμη φορά. Χάρη στο δικό τους θάρρος σώθηκε όλος αυτός ο θησαυρός.

Από τα χέρια και τις καρδιές τους δόθηκε σε εμάς τους νεότερους μια κληρονομιά ανεκτίμητης αξίας. Εάν σήμερα υπάρχουν πολιτιστικοί σύλλογοι στον τόπο μας αυτό οφείλεται σε εκείνους. Αν δεν ήταν αυτοί, πιθανότατα σήμερα θα χορεύαμε μόνο τσάμικο και καλαματιανό.

Στη δεκαετία του '80 κάνουν στον νομό μας δειλά δειλά την εμφάνισή τους οι πρώτοι μουσικοχορευτικοί σύλλογοι υπό την αιγίδα κυρίως των μορφωτικών συλλόγων χωριών και πόλεων. Επικεντρώνονται στη διδασκαλία τοπικών χορών, και χορών του Πόντου.

Στην Αλμωπία, στην εκμάθηση των παραδοσιακών χορών της Μακεδονίας πρωτοστατούν από το 1977 οι Ακρίτες Αλμωπίας. Το 1982 εμφανίζεται δυναμικά και ο μορφωτικός σύλλογος Προμάχων. Ο σύλλογος αυτός θα εξελιχθεί από το 1989 στους «Άλμωπες Αλμωπίας» με έδρα την Αριδαία και θα επανιδρυθεί το 1997. Την ίδια εποχή κάνουν αισθητή την παρουσία τους οι Σύλλογοι Υδραίας και Χρυσής.

Από το 1995 και έπειτα δημιουργούνται παραρτήματα σε χωριά της επαρχίας μας τα οποία πλαισιώνονται από χορευτές κάθε ηλικίας. Σταδιακά κάθε χωριό αποκτά το δικό του σύλλογο με την προσωπικότητά του.

Φτάνουμε έτσι στις μέρες μας στις οποίες μπορούμε να καμαρώνουμε για το πλήθος των συλλόγων αλλά και των νέων χορευτών που τους στελεχώνουν. Καμαρώνουμε για τα μουσικά σχήματα που με δεξιοτεχνία εκτελούν τα ακούσματα του παρελθόντος. Αισθανόμαστε περήφανοι για τις πληθωρικές πολιτιστικές εκδηλώσεις και τη διάσωση της τοπικής ιστορικής και πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Θα μπορούσε να πει ο καθένας ότι στον τομέα του τοπικού πολιτισμού έχει παραχθεί πλούσιο έργο.

Όμως εδώ είναι που σήμερα περισσότερο από ποτέ άλλοτε πρέπει να μπουν και να

απαντηθούν καίρια ερωτήματα που έχουν να κάνουν με το ποιόν των όσων ακούγονται και χορεύονται.

Αν κάνουμε μια αναδρομή στους παλιούς οργανοπαίχτες Ουρούμη, Γιουρούκη Νίσση, Γιαννάκη Ζλατάνη, Δημήτρη Κοβάτση, Παρασκευά Κόγιο, στο συγκρότημα Τσιπάρη, στον περίφημο γκαϊταζή Ορμάνη και άλλων, μπορούμε κάλλιστα να διαπιστώσουμε ότι οι μελωδίες τους διαφέρουν από εκείνες που ακούμε σήμερα. Ο γλυκός ήχος του κλαρίνου αντικαταστάθηκε από το σαξόφωνο. Αντί για νταούλι και τύμπανο ακούμε ντραμς. Τη θέση του ακορντεόν πήρε το αρμόνιο. Η φλογέρα και η γκάιντα σπανίζουν.

Αλλά και η ίδια ταυτότητα των χορών έχει αλλοιωθεί. Από τα χρόνια του Εμφύλιου και την προσπάθεια της αριστεράς να δημιουργήσει «Μακεδονική συνείδηση» στους βορειοελλαδίτες, αλλά και την ύπουλη τακτική του Τίτο να φτιάξει «Μακεδονικό Έθνος», έχει ξεκινήσει μια μεγάλη προσπάθεια αλλοίωσης της μουσικής κουλτούρας, κυρίως της κεντρικής Μακεδονίας. Όταν στα τέλη του '50 και αρχές του '60, επαναπατρίζονται οι πρώτοι πολιτικοί πρόσφυγες, φέρνουν μαζί τους και στοιχεία της σκοπιανής μουσικής ανθολογίας. Το φαινόμενο αρχίζει να διογκώνεται με τους μετανάστες στη Γερμανία. Ερχόμενοι σε επαφή με Σέρβους μετανάστες, φέρνουν στα μέρη μας τις πρώτες μαγνητοταινίες με καθαρά σλάβικα τραγούδια.

Την περίοδο 1997 – 1999 σκοπιανά τραγούδια παίζονται ανεμπόδιστα σε τοπικά κέντρα διασκέδασης. Σήμερα αποκάλυπτα πλέον αναπαράγονται όχι μόνο εκεί αλλά και σε πανηγύρια και χοροεσπερίδες πολιτιστικών συλλόγων. Αρκεί κάποιος να κάνει ένα σερφάρισμα στο YouTube και θα διαπιστώσει του λόγου το αληθές.

Από τη δεκαετία του 2000 και έπειτα παρατηρούνται ολοένα και περισσότερες επιδράσεις της μουσικής των Σκοπίων στην παραδοσιακή μουσική της κεντρικής Μακεδονίας.

Παραδόξως αρκετοί από τους μουσικούς που ασχολούνται με την παράδοση, επιλέγουν όλο και πιο πολύ να αναπαράγουν ήχους του γειτονικού κρατιδίου. Και το κακό δε σταματάει εκεί. Βλέποντας θαμώνες κέντρων διασκεδάσεως, χορευτές παραδοσιακών χορών να αρέσκονται να χορεύουν χορούς της γείτονος χώρας, αρχίζουν να τραγουδούν και τα λόγια τους.

Φτάνουμε έτσι στις μέρες μας να ακούμε τραγούδια τα οποία όχι μόνο δεν είναι ελληνικά, όχι μόνο δεν ανήκουν στην τοπική μας παράδοση, απεναντίας υμνούν αυτούς που σφαγίασαν χωρίς ηθικούς φραγμούς εκείνους που αρνήθηκαν να υποκύψουν στον εκβουλγαρισμό της Μακεδονίας.

Αν κάποιος μελετήσει προσεκτικά την ιστορία θα καταλάβει εύκολα ότι τα τραγούδια αυτά έχουν την απαρχή της δημιουργίας τους κυρίως στις αρχές του 20ου αιώνα. Υμνούν την ιστορία βούλγαρων κομιτατζήδων. Πολλοί από αυτούς ανήκαν στη λεγόμενη ΕΜΕΟ (Εσωτερική Μακεδονική Οργάνωση) και πρέσβευαν το δόγμα «Οι Μακεδονία στους Μακεδόνες», εννοώντας όμως τους Έλληνες, Βούλγαρους, Τούρκους κατοίκους της γεωγραφικής Μακεδονίας. Σε καμία περίπτωση δεν γινόταν αναφορά σε «Μακεδονικό Έθνος».

Τα τραγούδια αυτά προπαγάνδισαν πολύ καλά την ιστορία του Βουλγαρικού κομιτάτου. Παρόλο που οι δημιουργοί τους ήταν βούλγαροι ή βουλγαρόφρονες υιοθετήθηκαν από τον προπαγανδιστικό μηχανισμό του Τίτο και αποτέλεσαν πρότυπο για τα τραγούδια της ΝΟΦ.

Η ΝΟΦ, ένοπλη αριστερή οργάνωση που πλαισιώθηκε από σλαβόφωνους Έλληνες, υπηρετώντας τη γραμμή της 5ης ολομέλειας του ΚΚΕ, προσπάθησε να συνεχίσει με μεράκι το έργο του βουλγαρικού κομιτάτου στην Ελληνική Μακεδονία, δολοφονώντας Έλληνες πατριώτες.

Τα μέλη της έγραψαν νέα τραγούδια αφιερωμένα στα πρωτοπαλικάρά τους, αρνητές του ελληνισμού. Εκπαιδευμένοι στα στρατόπεδα του Μπούλκες, διαποτισμένοι με τις αρχές του μαρξισμού, ύμνησαν το νόθο δημιούργημα της Τιτοϊκής πολιτικής, το λεγόμενο Μακεδονικό Έθνος και προσπάθησαν να περάσουν στη συνείδηση των γηγενών κατοίκων την ιδέα ότι ανήκουν όχι στον ελληνισμό αλλά κάπου αλλού.

Αυτή η αγάπη της ελληνικής αριστεράς με τον πανσλαβικό μεγαλοϊδεατισμό μόνο τυχαία δεν είναι. Ο αμερόληπτος μελετητής της ιστορίας του μακεδονικού αγώνα, εύκολα μπορεί να διαπιστώσει πως οι πολυτραγουδισμένοι ήρωες της Βουλγαρικής ΕΜΕΟ ήταν στελέχη της Αριστεράς και γεννήτορες του Βουλγαρικού Κομμουνιστικού Κόμματος.

Θα μπορούσαν να γραφούν πολλές σελίδες για τον τρόπο με τον οποίο ο Λενινισμός – κομμουνισμός υπηρέτησε τον σλαβικό ιμπεριαλισμό. Δεν είναι όμως αυτό το θέμα επί του παρόντος.

Σκεπτόμενος τα παραπάνω, ο οποιοσδήποτε βορειοελλαδίτης που σέβεται τους προγόνους του και το παρελθόν του είναι φυσικό να αναρωτηθεί: ποια θέση μπορεί να έχουν στη μουσική μας παράδοση τραγούδια αφιερωμένα στον Γκότσε Ντέλτσεφ, στον Τσακαλάρωφ, στον Αποστόλ Πέτκωφ, στον Ζλατάν και τον

Κασάπσε; Γιατί να υμνείται η ηρωίδα των Σκοπίων Ειρήνη Γκίνη , η γνωστή σε όλους Μίρκα; Μήπως αγωνίστηκε για την ελληνικότητα της Μακεδονίας; Γιατί λησμονούμε την Κατερίνα Χατζηγεωργίου η οποία κάηκε ζωντανή στο σχολείο της επειδή αρνήθηκε να διδάξει σλάβικα στους μαθητές της; Γιατί δεν τιμάται η Βασιλική Παπαθανασίου, η ηρωική δασκάλα του Σκρα, την οποία κατακρεούργησαν με 50 μαχαιριές οι Έλληνες συνεργάτες του Τίτο;

Γιατί ξεχάστηκαν τραγούδια αφιερωμένα στον Παύλο Μελά, στον Τέλλο Άγρα, στον Αντώνη Μίγγα; Πού άραγε βρίσκονται κρυμμένα τα τραγούδια των μακεδονομάχων, που βοούν για την ελληνικότητα της Μακεδονίας και για τους αιματηρούς αγώνες των κατοίκων της;

Και επειδή κάλλιστα κάποιοι ίσως μας πουν: «Μα πολλοί πρόγονοί μας ήξεραν μόνο το σλαβόφωνο ιδίωμα και με αυτό μιλούσαν και τραγουδούσαν», τους παραθέτουμε ενδεικτικά το παρακάτω τραγούδι από το βιβλίο του ΔΩΡΟΥ ΓΕΡ. ΠΕΦΑΝΗ: ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΛΑΥΟΦΩΝΟΙ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΟΒΛΑΧΟΙ, ΑΘΗΝΑ, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1948 ,σελ 29,30.

γραμμένο στα «ντόπικα» όπως αρέσκονται να λένε:

Στο σλαβόφωνο ιδίωμα

Μπάμπα ι Ποστόλ

Μπάμπα σι ισπαντάλα

ντα σι ρασπούλε
να γκόρε, να ντόλου

Μπάμπα σι βιντέλα
σέλου σαρνιτσάνου
ουτ μπουγκάρτσκι κουτσίνια
ι μπάμπα σα βαρνάλα
ι μου πριβικούβε

«ντέκα σι Ποστόλη
Ποστόλ Καπεντάν»
«Γιάμε μωρέ μπάμπα
ούτι πόποβα κούκια
σου τρίστα γιουνάτσι»

Νάουτσι Ποστόλη
ότι Σέλτου ι σαρνιτσάνο
ουτ Μπουγκάρτσικ Κουμίτε

«Νίμε σε πλάσι μπάμπου
νίεσμε τούκα
ίσμε βρέντνοι
ουτ νάντροφτ ντα μου ισπάντιμε
ι πριβικούβε:

«Στανέιτε ντέτσα
ι νάπριτ νιγνέιτε
ι πριβικούβε:

«νάζαν κουτσίνια
ότι σίτε κιβα γιάνταμ»
ι τία κα γκου βιντέλε
σεϊζγκαζίλε
πατ μου πραβήλε

Ουτ νάντροφ ισπαντυλάλε
Γκάρτσι γιουνάτσι
ι νόγκου σα ραντουβάλε
ότι Μπουγκάρτιτε κουτσίνια
ι ου στραμήλε.

Ελληνική μετάφραση

Η γιαγιά και ο Αποστόλης

Η γιαγιά εβγήκε
να κοιτάξει
σε πάνω σε κάτω

Η γιαγιά είδε
το χωριό περικυκλωμένο
από Βουλγάρικα σκυλιά
και η γιαγιά εγύρισε
και του φωνάζει

«Πού είσαι καλέ Απόστολε
Απόστολε Καπετάνιε»
«Εδώ είμαι καλή γιαγιά
σου παπά το σπίτι
με τριακόσια παληκάρια»

Μάθε Απόστολε
ότι το χωριό είναι κυκλωμένο
από Βούλγαρους Κομιτατζήδες

«Μη φοβάσαι γιαγιά
εμείς είμαστε εδώ
είμαστε ικανοί
απέξω να τους βγούμε
και φωνάζει:

«Σηκωθείτε παιδιά
και μπρος τραβάτε
και φωνάζει:

«Πίσω σκυλιά
διότι όλους θα σας φάω
και κείνοι σαν τον είδαν
τραβήχτηκαν φοβισμένοι
δρόμο του εκάνανε

Απέξω εβγήκαν
τα Ελληνικά παληκάρια

και πολύ χαρήκαν
διότι τα Βουλγάρικα σκυλιά
τα ντρόπιασαν (τα προσέβαλαν)

Τους παραθέτουμε ακόμη και ένα σλαβόφωνο μοιρολόι τραγουδισμένο για τους ήρωες Τέλλο Άγρα και Αντώνη Μίγγα από το βιβλίο του Πετρόπουλου Α. Δημήτριου, «Παραδοσιακά τραγούδια για το Μακεδονικό Αγώνα», Μακεδονικά, τ.8, σελ. 341-342, Ιανουάριος 1968, Εταιρεία μακεδονικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη]

Νέμας μάικα, ζλάτνο τσέτνο, ντα τα πλάκα;
Νέμας σέστρα, ντα τα ζάλια;
Κάκβα ιζλαζάγια;
Κάκβα ντονισέα ντα βα ουμπέσατ να ουρέχουτ;
Ντα βα ντόνσατ να τσούζντι μέστου,
τσούζντι μάικι ντα πλάκατ,
τσούντι σέστρι ντα βα ρέντατ.

Μετάφραση

(Δεν έχεις μάνα, γλυκό παιδί,
για να σε κλάψει;)

(Δεν έχεις αδερφή, να σε πενθήσει;)
(Πώς σε ξεγέλασαν;)
(Πώς σ' έφεραν εδώ
και σε κρέμασαν στην καρδιά;)
(Να σε φέρουν σε ξένη γη,)
(Ξένες μάνες να σε κλάψουν,)
(Ξένες αδερφές να σε μοιρολογήσουν.)

Μπορούν να μας απαντήσουν οι λάτρεις των σκοπιανοκομιτατζήδικων ρυθμών για ποιο λόγο δεν ακούμε αυτά τα τραγούδια στις εκδηλώσεις τους;

Αν περάσουμε και στον τομέα της χορογραφίας θα δούμε κι εκεί αρκετές ξενικές επιρροές. Η έννοια της κοινωνιολογίας και της ιστορίας του χορού είναι προφανώς λέξη άγνωστη για πολλούς χοροδιδασκάλους.

Άραγε τα βήματα του όποιου χορού μοιάζουν με αυτά των παππούδων μας ή έχουν αλλοιωθεί για χάρη του θεάματος;

Οι χοροί που χορεύονται ως τοπικοί μακεδονικοί χοροί θυμίζουν στην εκτέλεσή τους, στο ύφος τους, στον βηματισμό τους, τους χορούς των προγόνων μας;

Ακόμη και αυτές οι αμέτρητες φιγούρες την ώρα της παράστασης θυμίζουν σε τίποτα την παλιά νοοτροπία των ελλήνων; Για να χορέψει κάποιος νέος με μια κοπέλα μαζί έπρεπε να είναι το λιγότερο αρραβωνιαστικός της. Αυτό

διαπιστώνεται πολύ εύκολα αν ανατρέξουμε σε φωτογραφίες προ του 1970. Σε αυτές ξεχωρίζουν οι χορευτικοί κύκλοι ανδρών και γυναικών.

Μήπως και εδώ έχουμε επιρροές από αλλού;

Ποια είναι η ευθύνη των χοροδιδασκάλων; Ποιός μπορεί να θεωρηθεί δάσκαλος παραδοσιακών χορών; Ποια θα πρέπει να είναι τα προσόντα του; Μέχρι πού θα πρέπει να επεκτείνονται οι γνώσεις του;

Για να διδάξεις κάποιον χορό πρέπει να τον γνωρίζεις πολύ καλά. Να γνωρίζεις σίγουρα τα βήματά του όπως αυτά εκτελούνταν παλαιότερα. Να γνωρίζεις την προέλευσή του, την ιστορία του, την κουλτούρα που τον δημιούργησε. Να γνωρίζεις τις ιστορικές και κοινωνικές συνθήκες μέσα από τις οποίες γεννήθηκε. Τον καημό ή τη χαρά που εξέφραζε.

Το ιστορικό γίνεσθαι από το οποίο αναδύθηκε.

Από όσους στην κεντρική Μακεδονία αυτοαποκαλούνται δάσκαλοι παραδοσιακών χορών πόσοι άραγε έχουν τις επιστημονικές, ιστορικές, μουσικές και κοινωνικές γνώσεις που απαιτούνται προκειμένου να διδάξουν παραδοσιακό χορό;

Καταλήγουμε εύλογα στο συμπέρασμα πως για τη σημερινή μουσικοχορευτική

εικόνα σε μεγάλο βαθμό ευθύνονται ορισμένοι επαγγελματίες μουσικοί και τραγουδιστές παραδοσιακών χορών και τραγουδιών μαζί με δασκάλους χορού. Αυτό ενδεχόμενα να οφείλεται στην ελλιπή κατάρτισή τους. Επίσης είναι αλήθεια ότι για αρκετούς από αυτούς η μουσική και ο χορός αποτελούν ένα έξτρα βιοποριστικό επάγγελμα. Επομένως είναι απόλυτα φυσιολογικό να προσπαθούν να κοσμήσουν τη δουλειά τους με στοιχεία καινούρια σε σχέση με τους συναδέλφους τους. Στο βωμό λοιπόν της προβολής και της δόξας θυσιάζονται ιστορικές αλήθειες και παρερμηνεύονται στοιχεία της γηγενούς λαογραφίας.

Ωστόσο μεγάλο κομμάτι ευθύνης αναλογεί σε εμάς τον απλό κόσμο. Εμείς είμαστε αυτοί που ανενόχλητα και χωρίς καμιά αντίδραση ακούμε τα ανθελληνικά τραγούδια. Εμείς οι άνθρωποι της καθημερινότητας είμαστε αυτοί που απαιτούμε να ακουστούν αυτές οι «παραγγελιές». Εμείς και όσοι μεγάλωσαν χορεύοντας όπως οι παππούδες μας είμαστε αυτοί που, αντί να διορθώσουμε τους αυτόκλητους δασκάλους χορού, υιοθετούμε βηματισμούς νεωτερίστικους. Παρατηρείται έντονα τις δύο τελευταίες δεκαετίες, άνθρωποι γηραιοί να χορεύουν χορούς όχι όπως έμαθαν οι ίδιοι από τους παππούδες τους, αλλά να χορεύουν με βήματα που τους μαθαίνουν ως μου επιτραπεί η λέξη κάποια παιδαρέλια. Τόλμησε κάποιος γηραιότερος να «πιάσει από το αυτάκι» όπως έλεγαν παλιά, αυτόν που κάνει το δάσκαλο ή τον μεγάλο μουσικό και να του μάθει πώς πραγματικά χορεύεται ο χορός ή ποια είναι η μελωδία και η προέλευσή του; Τους ρώτησε κανείς από πού πηγάζουν οι γνώσεις τους; Τους ρώτησε κανένας σε ποιο σχολείο ή σε ποια σχολή έμαθαν αυτά που διδάσκουν ως Μακεδονίτικη παράδοση;

Η αποτύπωση της λαογραφίας σε γράμματα, βήματα και νότες είναι ένα μεγάλο κεφάλαιο που σίγουρα δεν μπορεί να αναλυθεί σε λίγα μόνο λεπτά. Ωστόσο υπάρχουν κάποιοι κανόνες είτε άγραφοι είτε γραπτοί, που πρέπει να τηρούνται απαρέγκλιτα. Και όταν κάτι τέτοιο δε συμβαίνει είναι θέμα χρόνου να οδηγηθούμε στην πολιτισμική και ακόμα χειρότερα στην εθνική μας αλλοτρίωση.

Ευθύνες όμως φέρει και η ίδια η επίσημη πολιτεία.

Από την Μεταπολίτευση και δώθε παρατηρούνται γεγονότα άξια απορίας. Παρόλο που το Μακεδονικό έχει αναδειχθεί σε μείζων θέμα της εξωτερικής μας πολιτικής τα τελευταία 25 χρόνια, δεν έχουν υπάρξει πρωτοβουλίες για την ιστορική αφύπνιση των νεοελλήνων.

Γιατί άραγε ταινίες όπως ο «Πάυλος Μελάς», «Οι γενναίοι του Βορρά» αλλά και άλλες πού εξιστορούν όσα συνέβησαν σε αυτόν τον τόπο είναι σήμερα απαγορευμένες; Γιατί τα τραγούδια του Μακεδονικού Αγώνα απαγορεύτηκαν και αυτά; Μήπως όλα γίνονται για να μη στενοχωρήσουμε τους γείτονές μας; Μήπως σκοπός μας είναι η διατήρηση της φιλίας μαζί τους; Και τι φιλία είναι αυτή που προέρχεται και πορεύεται μόνο από την πλευρά μας; Ξεχνάμε άραγε ότι κάθε φορά που τείνουμε το χέρι μας σε κάποια γειτονική χώρα αυτή μας ραπίζει με αγκάθια;

Γιατί δεν έχει προβληθεί ποτέ από την κρατική τηλεόραση η ταινία «Πάυλος Μελάς»; Έκανε ο συγκεκριμένος ήρωας κάποιο κακό στον τόπο μας; Αυτός δεν είναι που άφησε τη βόλεψή του, την οικογένειά του και την περιουσία του για να δώσει τη ζωή του για την Πατρίδα;

Για ποιο λόγο τα βιβλία της Ιστορίας στην εκπαίδευση μιλούν μόνο για τις θηριωδίες των Γερμανών; Γιατί δε μιλούν για τη σφαγή στο Δοξάτο και στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, στον Πόντο και στη Μικρά Ασία; Γιατί αποκρύπτεται εσκεμμένα η προδοτική δράση της αριστεράς η οποία από τη γέννησή της στην Ελλάδα μιλά για μακεδονικό και θρακικό έθνος;

Για ποιο λόγο επιτρέπεται να ακούγονται προκλητικότατα αντεθνικά τραγούδια σε πανηγύρια, χοροεσπερίδες συλλόγων και ραδιοφωνικούς σταθμούς; Μας τιμάει σαν λαό να εξυμνούμε εκείνους που μαυροφόρεσαν τον τόπο μας και να ξεχνάμε

αυτούς που έδωσαν τη ζωή τους για εμάς; Πολλοί από τους γηγενείς μακεδονομάχους δε μιλούσαν καλά τα ελληνικά. Κάποιοι δεν τα γνώριζαν καν. Έκαναν όμως ό,τι ήταν δυνατό για να έχουμε εμείς πλούσια ελληνική παιδεία.

Με ποια κριτήρια δίνονται οι επιχορηγήσεις σε συλλόγους; Ελέγχεται αν αυτοί προωθούν την γνήσια ελληνική μουσικοχορευτική παράδοση;

Μήπως είναι καιρός η επίσημη πολιτεία να βάλει πλαίσια στην ίδρυση, στη λειτουργία και στη χρηματοδότηση συλλόγων;

Σαφώς και πρέπει να κρατήσουμε τα όσα μας παραδόθηκαν από τις προηγούμενες γενεές. Θα κρατήσουμε το Πατρούνινο, την Πουσιντνίτσα, το Τικφέσκο, την Γκάιντα και όλους τους τοπικούς χορούς και τις παραδόσεις που τους συνοδεύουν. Θα χορέψουμε και θα γλεντήσουμε όπως οι προπάτορές μας. Θα περισώσουμε την πολιτιστική μας κληρονομιά. Μέχρι εκεί όμως.

Δεν πρέπει, δεν μας αρμόζει και σίγουρα δε χαροποιεί αυτούς που πολέμησαν για την ελληνικότητα αυτού του τόπου, να εισάγουμε νεοσλαβικές ανθελληνικές αποχρώσεις σε μία παράδοση που αν κάποιος τη μελετήσει σε βάθος θα διαπιστώσει πως βοά ελληνικά.

Πρέπει να κατανοήσουμε ότι στις φλέβες μας κυλάει αίμα ελληνικό. Το DNA μας είναι μόνο ελληνικό.

Ας πάψει επιτέλους ο ιστορικός αναλφαβητισμός. Ας καταλάβουμε και ας κατανοήσουμε ότι πρέπει να συνεχίσουμε την παράδοσή μας χρωματίζοντας την μόνο Ελληνικά. Αυτή είναι η μόνη απαίτηση αυτών που αγωνίστηκαν για τη Μακεδονία μας. Να μάθουμε τα ελληνικά γράμματα, την ελληνική μουσική, την ελληνική ιστορία, την Ελληνική γλώσσα. Γιατί Έλληνες είμαστε και Ελληνικά πρέπει να ζήσουμε.